

Õiguskantsleri Kantselei

Marju Pearnberg
ABB AS
marju.pearberg@ee.abb.com

Teie 19.02.2025 nr

Meie 11.03.2025 nr 14-5/250473/2501701

Soodusstaaži tuvastamine

Lugupeetud Marju Peärnberg

Töötate ettevõttes ABB AS töotervishoiuspetsialistina. Pöörduisite õiguskantsleri poole, sest Sotsiaalkindlustusamet keeldus määramast soodustingimustel vanaduspensionini ABB AS-s töötanud inimesele. Sotsiaalkindlustusamet põhjendas oma keeldumist sellega, et nimetatud ametikoht ei ole soodustingimustel vanaduspensionidele õigust andvate ametikohtade loetelus ning ainuüksi tervistkahjustavates tingimustes töötamine ei anna õigust soodustingimustel vanaduspensionile. Teie kirja põhjal saab järeldada, et ka teistele ABB AS-s töötavatele inimestele võib Sotsiaalkindlustusamet samal põhjusel soodustingimustel vanaduspensionini määramata jätta.

1. [Soodustingimustel vanaduspensionide seadus](#) (SVPS) näeb ette, et inimesel on õigus soodustingimustel vanaduspensionile, kui ta vastab selle seadusega ettenähtud tingimustele.
2. Üheks tingimuseks on see, et inimene on töötanud Vabariigi Valitsuse poolt SVPS alusel kehtestatud tootmisalade, tööde, kutsealade ja ametikohtade nimekirjas 1 või 2 kehtestatud töö- või ametikohal (SVPS § 1 punktid 1 ja 2). Nähtuvalt kohtulahenditest on Sotsiaalkindlustusamet olnud arvamisel, et otsuse tegemisel ei saa lähtuda üksnes sellest, kas kutseala nimetus langeb formaalselt kokku loeteludes märgituga, kui inimese selgituste kohaselt on tema töötamist näitavatel dokumentidel toodud vale ametinimetus ning tema töö sisu ja tööülesanded ei vastanud töötamist näitavatel dokumentidel toodud ametikoha töö sisule (vt Riigikohtu otsuse nr [3-17-1108](#) punkt 6.1; vt nt ka Tartu Ringkonnakohtu otsust nr [3-22-1015](#)).
3. Kui inimene on tegelikult teinud tervistkahjustavates tingimustes tööd, mis vastab nimekirjas 1 või 2 kehtestatud töö- või ametikohale, kuid Sotsiaalkindlustusamet on talle oma otsusega soodustingimustel vanaduspensionini määramata jätnud, võib inimene selle otsuse vaidlustada. Kaebuse saab halduskohtule esitada 30 päeva jooksul otsuse kättesaamisest. Kaebuses võib inimene paluda kohtul tuvastada soodustingimustel vanaduspensionini saamiseks vajaliku soodusstaaži. Kohus saab otsust tehes toetuda konkreetse juhtumi asjaoludele.
4. Halduskohtule kaebuse esitamist reguleerib [halduskohtumenetluse seadustik](#). Halduskohus peab olulised asjaolud välja selgitama, kogudes vajaduse korral tõendeid ise või kohustades neid esitama menetlusosalisi. Kohus peab menetlusosalisele andma selgitusi ja hoolitsema, et ükski menetlusosalise huvide kaitseks vajalik avaldus ega tõend ei jääks inimese asjatundmatuse pärast esitamata. Avalduse läbivaatamist takistavad vormivead kõrvaldatakse. Halduskohtusse pöördumise

kohta saate lähemat teavet ja selgitusi (tähtaegade, riigilõivu, kaebuse vormistamise kohta jne) [kohtute veebilehelt](#).

5. Halduskohtusse pöördumine ei ole kulukas, sest tavaliselt on riigilõivu suuruseks 20 eurot ([riigilõivuseaduse](#) (RLS) § 60 lõige 1). Võib ka olla, et inimene on riigilõivu tasumisest vabastatud, sest kaebuse esitamisel pensionisummade ebaõige maksmise või maksmata jätmise korral riigilõivu tasuda ei tule (RLS § 22 lõike 2 punkt 2).

Kuna inimesel on võimalik oma õigusi tõhusamalt kaitsta halduskohtumenetlustes, piirdume selgituste andmisega ([õiguskantsleri seaduse](#) § 25 lg 3 p 4).

Õiguskantsler ei saa anda hinnangut esitatava kaebuse perspektiivikuse ega tulemuse kohta.

Loodame, et meie selgitusest on abi.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Kärt Muller

sotsiaalsete õiguste osakonna juhataja-õiguskantsleri nõunik
õiguskantsleri volitusel